

enkelt Steder, idet der var tilstgget en Compensation af disse to Byrder, en Compensation, som maatte være saameget ønskeligere, som det i mange Tilfælde fører til de ubehageligste Conflictier, at denne Udelse er fordeelt mellem Forskjellige, navnlig gjælder dette ved Udelsen af Løv til Skolebrandfel, og der har været de ubehageligste Stridigheder derom, som det er overordentlig vanskelig at afgjøre. En Grundeier skal nemlig udvise Pladsen til Mosen, hvor Løven skalde skjæres, og de Andre skalde skjære og hjemføre den, og nu opstaaer der idelig eller dog ofte Strid om, hvem der har begaaet Forsømmelse med Hensyn til at Skolen ikke i rette Tid fik sit Brandfel, eller hvem der er Skyld i, at Brandfelet ikke er af den Beskaffenhed, det skalde være.

Nogle troe at det ligger i Løvebundens Beskaffenhed, idet Gierne ikke har tilstaaet Løve skjær paa det Sted, hvor den var god, Andre at det ligger i Maaden, hvorpaa Løven er tilvirket, saa at altsaa de, som skulle præstere Arbejdet, ere Skyld i at Løven ikke er god. Det var disse Grunde, som have foranlediget Ministeriet til under Forhandling med Indenrigsministerne, at foranledige Udkastets Bestemmelser optagne; og jeg troer ganske vist, at naar man ved Skoleanordningen kommer til at berøre disse Forhold, saa kommer man, ffønt ad en anden Vej, til et lignende Resultat, men jeg vil gjerne indromme, at saaledes som nu Sagen staaer, saa er det maaskee ikke rigtigt at tage dette Punct med i Udkastet, og jeg skal derfor ikke holde paa, at Bestemmelserne, som den staader i Udkastet, fastholdes.

Stockfleth: Udvalget har foreslaaet at Slutningen af 1ste Stykke af § 12 udgaaer, og jeg har in subsidium til det af mig stillede Ændringsforslag til § 10 foreslaaet, at hele det første Stykke skalde udgaae, idet jeg virkelig finder, at deri ikke indeholdes et eneste Ord mere end i § 4. Der tales om, at Forskjellen mellem det privilegerede og uprivilegerede Hartkorn skal udjevnes med Hensyn til denne Byrde, og altsaa Byrden skal deles lige; dette ligger imidlertid saa aldeles i Sagens Natur, at det ikke behøver udtryffeligt at udtales. Det Æneste, som kan foranledige nogen Tvivl, det er om Brandfelen til Skolerne.

Jeg er nu af den Mening, at man aldeles ikke skal berøre dette Punct her; det er jo af den ærede Cultusminister i et andet Foredrag fremhævet, at der forestaaer en Omordning af hele Almueskolevesenet, og i et saadant Lovudkast vil naturligtvis alle saadanne Puncter, saavel om Inddeling i Skoledistricter som om Skolelærernes Lønning og om Alt, hvad der under skal henlægges, forekomme, og der vil altsaa ogsaa dette Punct finde sin Afgjorelse, saa at jeg virkelig finder det meget betænkeligt nu at tage saadanne enkelte Bestemmelser, hvorved man ligesom river Noget ud af sit rette Sted og giver Bestemmelsen derom der, hvor den slet ikke hører hen; thi der er dog virkelig Ingen, som i denne Anordning kunde finde paa at søge en Bestemmelse om, hvem der skal udrede Brænde til Skolerne. Skal der imidlertid gives en saadan Bestemmelse, synes jeg, at efter den hele Aand, som nu gaaer igjennem denne Lov, hvorefter man vil søge at udjevne alle Byrder for Hartkornet, at man derefter — siger jeg — ogsaa burde udjevne denne Byrde, som hidtil har paahvilet Jordegodsseiernes og Selveiernes Hartkorn, og jeg finder navnlig, at hvad den ærede Ordfører anførte derimod, nemlig at Fæsterne ikke havde det tilstræffelige Brandfel paa deres Jord og ikke deraf turde skjære for meget, kun lidet betydende, thi Selveieren have maaskee heller ikke Brandfel paa deres Gaarde, og har han det ikke, saa maag han kjøbe det, og det Samme kan man sige om alle de Dyrige.

Ordføreren: Det er meget rigtigt hvad den ærede Taler bemærkede, at Selveierne maaskee heller ikke have Brandfel paa deres Gaarde. Der er kun den Forskjel, at Fæstere, selv om de have det, ikke maae bruge det.

Mowier: Det er kun saare Lidet, jeg har at tilføie til hvad der allerede er sagt angaaende det, Udkastets § 12 indeholder om Forpligtelsen til at udrede Brandfel. Det forekommer mig, at Paragraphens Bestemmelse herom i Motiverne til Udkastet er paa en ret fyldestgjørende Maade begrundet, og hvad der endnu kunde være at sige derfor, er i det Væsentlige udtalt deels af den høitagtede Cultusminister og deels af den ærede Rigsdagsmand for Veile Amts 3die Valgfreds (Stockfleth).